

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

§. II. Qua Hora?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

plere reliquum Missæ; sed id non est binare, sed alterius sacrificium complere.

Præter dictas duas necessitates, alii apud Croix n. 236. admittunt, posse etiam binari, si superveniat Princeps, vel Episcopus volens audire Missam, nec sit alius Sacerdos: item, si superveniat multitudo peregrinorum: item, si superveniat defunctus, ubi sine Missa sepeliri non solet: item, si benedicendæ sint nuptiæ: item quæcunque alia simili necessitate arbitrio prudentis, &c. Verum oppositum communius dicendum, tum ex cap. *Te referente, de Celebr. Miss.* ubi Episcopo Sipontino mandatur, ut in die Coenæ Domini in Ecclesia Sipontina tantum celebret ad conficiendum Chrisma, & non binet etiam in Garganica ob peregrinos, &c.; tum etiam ex S. Congr. 1. Sept. 1657. prohibente, Episcopo Paraquariensi celebrare diluculo pro nobilibus impotentibus deinde decenter adesse, & deinde pro populo: v. Croix ibid.

§. II.

Qua Hora?

HORA celebrandi est ab aurora ad meridiem, ex Pio V. in *Rubr. Miss.* Videndum nunc Primo, An liceat ante auroram. Secundo, An liceat post meridiem? Tertio, An liceat ante recitatas Horas Canonicas? Quarto, An liceat Missam abrumpere? Quinto, An liceat interrumpere? Itaque

Quæres primo, An liceat celebrare ante auroram?

Respondeo negative, Excepto die Nativitatis Domini, privilegio, ac necessitate: Doctores communiter ex Trid. præcipiente, ne aliis, quam debitis horis celebretur, & ex consuetudine approbata à Pio V. & censura Prælatorum punientium delinquentes. Nota hic, ex S. Congr. apud Gav. auroræ tempus sumendum, non mathematice, sed moraliter; ideoque nihil peccare, qui Missam finitum, cum incipit aurora, quæ quidem incipit apud nos hora cum dimidio, antequam videatur oculis ipsum corpus solare: Suarez, Tambur. & alii apud Croix n. 226. ideoque potes licite incipere duabus plus minus horis ante, quia sic finis Missæ coincidet cum initio auroræ; si amplius anticipes, ita ut finias duabus circiter horis ante solem, peccas venialiter, & cum causa nihil peccas;

cas; ita colligo ex Tamb. l. i. *Miss. c. 6. §. 4. n. 19.* & aliis: si plus anticipes, peccas mortaliter: Doctores communiter.

Excipe primo Natalem Domini; tunc enim immediate post mediam noctem possunt, non solum una, sed ex probabilissima opinionione omnes tres solitæ Missæ à quovis Sacerdote celebrari: Suarez, Vasquez, Lug. & alii contra Fagun. & Nug. ap. Tambur. n. 5. quibus favet S. Congr.

Excipe secundo, Religiosos communicantes in privilegio Societatis Jesu, quo à Gregor. XIII. conceditur, ut possint causa itineris, vel alterius legitimi impedimenti celebrare per horam ante auroram; adeoque incipere tribus horis ante ortum solis, ut infert Tambur. ex dictis, quod communicatum est omnibus Superioribus, & quibus ipsi commiserint; ut in *Comp. Priv. Soc. J.* Extant apud eundem tria alia Privilegia: Primum Alex. VI. Bullatum Benedictinis, ut possint ob multitudinem confluentium celebrare duabus horis immediate post mediam noctem in propriis Ecclesiis; adeoque etiam claustris, ut probabiliter addit Rodr. contra Lug. Secundum, Leon. X. *viv. voc. orac.* concessum Minoribus, celebrandi de licentia Superiorum illico post Matutinum; & Tertium Greg. XIII. concessum Monachis S. Justinæ, etiam *viv. voc. orac.* ut, dum sunt in itinere, celebrare possint inter mediam noctem, & auroram; quæ tria, etsi revocata non esse dicant Pellizar. Tambur. & alii, tamen nondum esse nobis communicata à Generali asserunt.

Excipe tertio, Casum necessitatis, ut scilicet morituro detur Viaticum; potes enim tunc à media nocte celebrare absque licentia: Doctores communiter. Item anticipari potest horam integram, occasione itineris, secundum Henr. sed communitatis, vel tui, si aliqui deberes solus ire, ut limitat Layman. Similiter, si alicubi sit consuetudo anticipandi, ut scilicet opifices, & famuli possint summo mane audire Sacrum, antequam eant ad opera, &c. Layman. & alii. Item, si ex rationabili causa dispenset per horam Episcopus sive secum, sive cum aliis; quia, etsi nequeant Episcopi concedere privilegium generale, possunt tamen in particulari casu ex causa: idemque est de Superioribus Regularium: Suar. Rodr. Tamb. & alii: justa autem causa est quodlibet impedimentum alicujus momenti prudenter superfuturum.

R. P. Nicol. Mazzotta Theol. Mor. Tom. III. M Quæ-

Quæres secundo, An liceat celebrare post meridiem?

Respondeo negative, Excepto pariter privilegio, aut necessitate, atque hic etiam meridies accipitur moraliter, & satis est incipere in ipso meridie, etsi finias postea. Si autem absque causa incipias tertia parte horæ pomeridianæ secundum Azor. mediâ hora secundum Layman. tribus quadrantibus secundum Bonac. una hora secundum Sylv. peccas venialiter propter parvitatem materiæ; & cum causa nihil peccas: Tambur. ex Lugo. Ulterius autem differre est mortale: Doctores communiter contra Nav. putantem, licite differri posse usque ad horam tertiam pomeridianam, cui certe repugnat universalis consuetudo.

Excipe primo, Privilegium Greg. XIII. datum Religiosis Soc. Jesu celebrandi intra horam post meridiem ex rationabili causa, & licentia Superioris, qui proinde ex dictis etiam incipere possunt immediate post horam. Extat etiam privilegium Bull. Eugen. IV. concessum Monach. S. Justinæ celebrandi ex justa causa usque ad nonam *inclusive*, hoc est tribus circiter horis post meridiem, quod, etsi non revocatum dicat Tambur. non tamen nobis à Generali communicatum asserit.

Excipe secundo Casum necessitatis, ad dandum scilicet Viaticum, pro quo celebrare poterit quisvis etiam hora post meridiem, imo etiam tertia hora, sequendo opinionem Navarr. non autem postea. Item inter causas postponendi est secundum Suarez, & alios etiam solemnitas; si scilicet Missa solemnîs, & concio diu durat, post quam dici potest alia Missa privata ob commoditatem populi etiam post horam; imo ex Quarti etiam post tertiam, sed quoad hoc attendenda est consuetudo locorum; ideoque, etsi Nav. Gob. & alii putent, Sacerdotem posse incipere hora tertia, ut sic Festo die ipsemet præcepto satisfaciât, tamen Suarez, & alii melius negant, quia negant, quia non videtur esse tanti, ut unus privatus Missæ præcepto satisfaciât: Croix n. 228. solum ergo id concedi potest intra horam pomeridianam, si fuerint itinere, sive alio notabili impedimento antea occupatus. Dico *Notabili*; non enim fat est, ut commodius celebret, ut tardius è lecto per segnitiem exsurrexeris, ut stipem sine indigentia lucrearis, &c. bene tamen infirma valetudo, studium necessarium.

rium, negotium alicujus momenti, multitudo Confessionum, vel confessio longa, vel indigentia stipis ad vitum, &c. Denique dispensare tum secum, tum cum aliis potest in hoc Episcopus una hora, &c. ut eruitur ex dictis.

Quæres tertio, An liceat celebrare ante recitatas Horas Canonicas?

Respondeo, Inter Missæ defectus numerari in Rubr. Miss. §. 10. si celebrans Matutinum saltem cum Laudibus non dixerit. Hinc antiquiores communiter, quibus accedunt Azor. Bellarm. Reg. n. alique dicunt, esse mortale antea celebrare, tum quia est vetus consuetudo, tum quia Pius V. *Bull. in Princip. Missal.* districte id præcipit. Negant alii communius cum Sylv. Suar. &c. quia nec apparet, consuetudinem esse sub mortali acceptam, nec Pius V. tulit præceptum, nisi observandi ritum Missæ, & recitatio Matutini non est ejus ritus, sed quid præsuppositum, ut not. Pal. ideo Tambur. & alii dicunt, nullum per se loquendo esse peccatum, sed tantum consilium, seu congruum; sed communiter est veniale, utpote contra Rubr. cit. si fiat sine causa, à quo liberaris per causam quamcunque rationabilem: Croix n. 230. Cæterum ex concessione Jul. III. possunt PP. Societatis Jesu cum facultate Generalis jam data sine scrupulo postponere *justis de causis*; & sufficit quævis causa, etiam dubie sufficiens; aliter non esset speciale privilegium. Missa autem Conventualis dicenda est ex universalis consuetudine post matutinum in Cathedr. Collegiat., &c.

Quæres quarto, An liceat Missam abrumpere, seu relinquere imperfectam?

Respondeo negative, ex cap. *Nihil. 7. q. 1.* ubi, *Si quis hæc temere præsumpserit, Excommunicationis sententiam sustinebit*: si quis autem in fine parvam partem omittat, est veniale tantum ob parvitatem materiæ: at si missam parvam etiam parte inceptam deserat, secundum Pasqual. apud Croix n. 244. peccat mortaliter, incurritque suspensionem; quamvis hoc aliis videatur durum. Cum causa vero distinguendum est. Si nondum cœperis Canonem, debes interrumpere, si assistat excommunicatus vitandus, qui expelli nequeat, vel publice polluatur Ecclesia, aut excretur Altare: idemque est, si recorderis, te esse excommunicatum, vel suspensum, vel non

jejunum, vel in peccato, vel cœpisse Missam multo ante auroram, aut multo post meridiem, &c. modo tamen id fieri possit absque scandalo, & infamia; etsi Sotus putet, posse pergere, si recorderis peccati, modo sis jejunus, nec censuratus: si autem cœptus sit canonicus, pergendum est, nisi urgeat gravis necessitas, sive corporalis, sive spiritualis, tua, vel proximi, sed inde redeundum juxta dicenda quæsit. sequ. Dubium nunc est, an aliquando possis consecrata una tantum specie abrumpere, seu relinquere omnino Missam imperfectam. Negat Pal. etsi intentetur mors, quia esset positiva irreverentia vitam tuam præferre essentia Sacrificii: sed distinguendum cum Tambur. & negandum quidem, si ante inceptionem Missæ intentetur mors, nisi consecres solum panem; sic enim directe intenditur sacrificium imperfectum, quod in nullo casu licet, etiamsi ad conficiendum Viaticum; at, si consecrato pane ingruunt hostes, incendium, terræmotus, &c. potes eo statim absumpto, vel tecum ablato abrumpere, si ad consecrandum calicem sine evidenti mortis periculo progredi non possis: Layman. & alii; idque à fortiori, si ingruant hæretici ad inferendam injuriam Sacramento. Contra vero potes, si quis intentet tibi mortem, nisi abrumpas, quia talis metus intentatur in contemptum, & ita intelligo Pal. Eadem dic de abrumpenda Missa inter consecrationem, & consumptionem, quia hæc saltem est perfectio integralis Sacrificii.

Quæres quinto, An liceat aliquando interrumpere Missam?

Respondeo, Absque gravi causa esse mortalem quamcunque interruptionem notabilem, hoc est ultra mediam horam: Croix n. 246. & noto, ad interrumpendum immediate post Evangelium sufficere concionem, processionem expediendam, &c. graviolem vero requiri causam post oblationem, graviolem post inceptum Canonem, & à fortiori à consecratione usque ad consumptionem. Hinc, si ante oblationem danda est Extrema Unctio moribundo jam confesso, & communicato per Viaticum, probabilius non est interrumpenda, quia non videtur tanta necessitas, qua vincatur irreverentia debita Missæ: Tambur. contra Layman. Si autem sit dandum Viaticum moribundo jam confesso, potes interrumpere etiam post consecrationem, si sit intra eandem Ecclesiam; secus vero, si eundem sit foras sine vestibus sacris; tunc

tunc enim non potes, si facta sit oblatio (ea enim nondum facta probabiliter potes) ob eandem rationem: si demum sit danda absolutio moribundo, vel aliud Sacramentum, quo credatur ponendus in gratia, debes interrumpere etiam inter consecrationem utriusque speciei, quia est necessitas extrema vincens irreverentiam: Tambur. l. 2, *Miss.* c. 8. §. 7.

Dum autem reverteris post interruptionem ad Missam finiendam; tunc, si consecraveras vel tantum speciem, pergendum, ubi desieras; si nihil dum consecraveras, tunc, si mora fuit intra horam, poteris pariter pergere, ubi desieras; si plus, quam una hora, poteris à principio Missam inchoare, vel etiam omittere, si non sis aliunde obligatus: Suarez apud Tambur. c. 8. Denique, si superveniat Princeps, vel Prælati, vel Processio, vel similes, audituri die Festo tuam Missam, quæ sit ibi unica, & tu nondum perveneris ad oblationem, Laym. & alii putant, posse interrumpere, & iterum inchoare; sed negat Tambur. quia non est tanta hæc necessitas, cum nec illi tunc teneantur ad audiendam integram Missam.

§. III.

Quo die, sive designetur, sive non designetur, sive designetur quotidie?

OBLIGATUR quandoque Sacerdos, legato, stipendio, voto, &c. ad unam, vel plures Missas; sed aliquando die, vel tempore designato, aliquando non, aliquando quotidie. Qua in re

Quæres primo, An possit Sacerdos anticipate sacrificare pro obligatione jam contracta celebrandi v. g. 15. Missas singulis mensibus?

Respondeo cum Lugo, Pelliz. n. 129. Bonac. & aliis affirmative, regulariter loquendo; quia anticipata solutio non præjudicat, sed prodest creditori: si ergo hoc mense celebret 30. Missas, potest toto sequenti vacare, aut celebrare pro alio, inquit Lugo. Dixi *Regulariter loquendo*; nam non potest, si mens obligantis intendit illam distributionem mensuram ob aliquam specialem causam, v. g. ad honorem, ad decorem suæ Capellæ, ob memoriam mensuram Fundatoris, &c. Similiter, in-